GESTALTNINGSPROGRAM FÖR NY SKOLA VID BRYGGAVÄGEN

Detaljplan för ny skola Bryggavägen (del av Ekebyhov 1:1), på Ekerö i Ekerö kommun

Dnr: 2016.15.214

SAMRÅDSHANDLING
UTÖKAT PLANFÖRFARANDE
2019-11-14

EKERÖ KOMMUN

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Gestaltningsprogrammet är framtaget i samarbete mellan Miljö- och stadsbyggnadskontoret i Ekerö kommun, LLP arkitektkontor AB och Nivå Landskapsarkitektur AB.

Medverkande Ekerö kommun:

Miljö och stadsbyggnadskontoret
Erik Edström - Gestaltningsansvarig
Annika Ratzinger - Planarkitekt

Fastighetskontoret
Cecilia Moar - Projektledningschef

Medverkande konsulter A/LA:

LLP arkitektkontor AB
Mattias Palme - Ansvarig arkitekt
Adils Runkvist - Handläggande arkitekt
Andrea Londáková - Arkitekt

Nivå Landskapsarkitektur AB
Åsa Drougge - Ansvarig landskapsarkitekt
Laura Gioanetti - Landskapsarkitekt

Totalarkitektur och urbanism AB
Anna Hammarbäck - Planarkitekt

Innehåll

Ny skola och idrottshall

Innehåll, bakgrund, syfte och status.	3
Skoltomten, axonometri	4
Skolbyggnaderna , placering entréer och angöring	
Entréplats	5
Skolgården	6
Särskolans utemiljö	7
Gestaltning skolbyggnad	8
Kvällsbild norrfasad	9
Situationsplan	10
Sektioner, gestaltning idrottshall	11-12

Bakgrund

Ekerö kommun har beslutat om att bereda nya lokaler för Ekebyhovsskolans F-6 verksamhet, särskola och A-spår på den obebyggda tomten vid Bryggavägen. Platsen har angivits för skoländamål i Ekerö kommuns senaste översiktsplan 2030 och studerats vidare i en förstudie under 2018. Platsen för skolan ligger vackert belägen i ett område med stora natur och kulturvärden. Stråket längs Bryggavägen är en viktig förbindelse inom Ekerö kommun där många kommer att komma i kontakt med den nya skolan och idrottshallen. Det blir också arbetsplats för runt 900 elever och 80 personal.

Syfte och status

Detta gestaltningsprogram har tagits fram för att föreslå, tydliggöra och illustrera de önskade kvalitéerna i den framtida skolmiljön och den offentliga platsbildningen runt om skolbyggnaderna. Gestaltningsprogrammets idéer ska återspeglas planbeskrivningar och fastslås i planbestämmelser.

Skoltomten

Tomten för den nya skolan och idrottshallen är en del av kulturlandskapet kring Ekebyhovs slott. En vacker park- och naturmiljö med stora natur- och kulturvärden. Landskapet präglas av böljande jordbruksmark, skogsklädda kullar och trädallén tillhörande slottsanläggningen. Den östra delen av tomten består av en höjd bestående av ett arboretum, dvs olika sorters träd, inhemska och exotiska. Här finns bland annat äldre ekar med stora naturvärden. Historiskt har området varit del av en plantskola, här fanns tidigare äppelodlingar, som är en viktig del av Ekerös och platsens identitet.

Marken väster och söder om trädkullen/höjden består av böljande gräsmark, gammal åkermark och trädgårdsodlingar. Hela tomten sluttar mot söder där tomten avslutas mot Björkuddsvägen med sin mycket gamla och värdefulla alléplantering. Allén ligger i ost-västlig riktning i en dalgång omgärdad av skog åt alla håll utom mot Bryggavägen som flankeras av en industriell bebyggelse.

Den öppna gräsmarken avslutas i väster med Ekebyhovs slottspark som sträcker sig upp mot slottet på höjden. Parken består till stor del av bokskog men här finns även stora ekar. Närmast Bryggavägen är Douglasgran planterad.

I norr avgränsas tomten av den trafikerade Bryggavägen. Härifrån ger det öppna fältet med jordbruksmark överblick över dalsänkan och trädallén längs Björkuddsvägen. I den antikvariska konsekvensanalysen tillmäts trädallén längs Björkuddsvägen, och öppenheten kring denna det största kulturhistoriska värdet.

Även resterna av den anlagda skogsplanteringen, arboretumet tillmäts ett kulturhistoriskt värde att beakta. Den södervända sluttningens öppna fält och näraliggande skogsmark bildar en viktig resurs för skolans utemiljö.

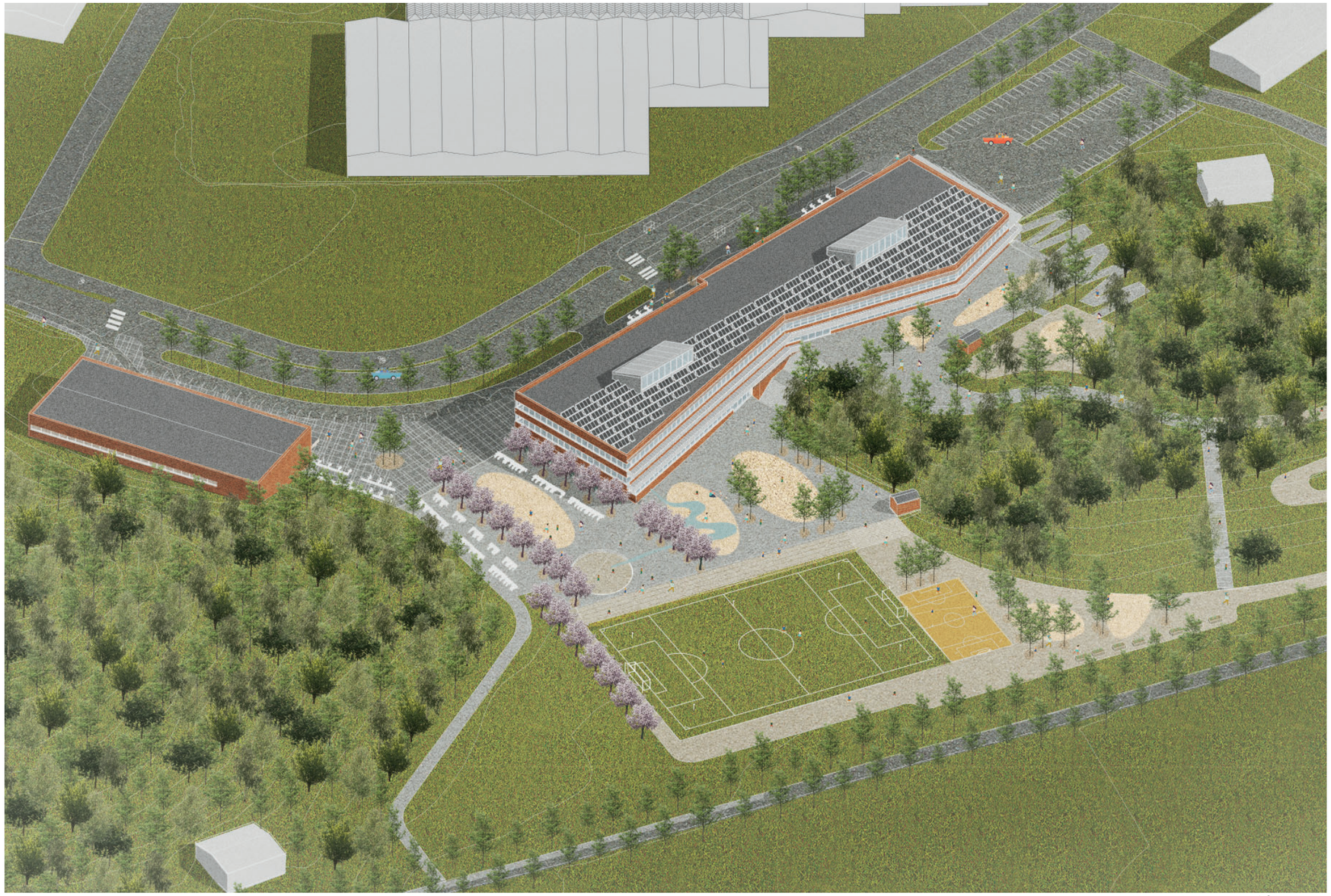

Axonometrisk översikt från sydväst.

Skolbyggnaderna, placering, entréer och angöring

I planförslaget föreslås skolbyggnaden som en långsträckt byggnad längs den nordöstra delen av Bryggavägen, i souterräng mot den skogsklädda kullen. Idrottshallen placeras i förslaget också längs Bryggavägen, men i den nordvästliga delen av planområdet. Även idrottshallen ligger delvis inskjuten i den bakomliggande sluttningen. Mellan byggnaderna finns ett mellanrum som bevarar utblicken från Bryggavägen och bildar en entréplats för skolområdet. Byggnadernas lokalisering mot norr fredar den känsligaste delen av kulturlandskapet i söder som kan hållas öppet för skolgården.

Skolans utemiljö ges fina förutsättningar med den södervända och lätt överblickbara skolgården som även har tillgång till den skogsklädda kullen. Särskolans egen skolgård ligger mot kullen vid den övre marknivån i öster. Mot söder finns skolgårdsentréer både på en lägre nivå i väster och på skolans andra våningsplan i öster. Särskolan har sin skolgårdsentré i öster på den övre nivån.

Mot Bryggavägen finns en entrésida med hämta/lämna platser vid en lokalgata i kurvan mellan skolbyggnaden och idrottshallen. Vid mitten av skolbyggnaden nära huvudentrén ligger busshållplatsen. Angöring till särskolan, inlastning till skolkök och personalparkering finns med en egen infart i nordost. Personalparkeringen servar idrottshallen på kvällar och helger.

Den föreslagna skolbyggnaden omfattar ca 11 000 kvm BTA, idrottshallen ca 1800 kvm BTA. Skolgårdsytorna uppgår till ca 30 m2/ barn. Särskolan och barn i A-spår har ca 37 m2/ barn att röra sig på, vilket i princip motsvarar deras nuvarande utegård vid Ekebyhovskolan.

Entréplatsen

Mot Bryggavägen i norr möter en platsbildning utmed skolbyggnaden med entréer till skolan, idrottshallen och mot skolgården i söder. Här är rikligt med cykelplatser anordnade, vissa under tak, och totalt är 450 stycken anordnade på skolområdet. Trädplanteringar är placerade på entréplatsen längsmed Bryggavägen, den lokala angöringsslingan och byggnaden.

Trädplanteringarna kompletteras med klätterväxter mot själva skolbyggnaden som växer i de tråg som avsatts för dagvattenhanteringen. Ett liknade tråg för klätterväxter finns framför idrottshallen mot Bryggavägen.

Vy längs Bryggavägen och skolans norra fasad.

Skolgården

Mellan idrottshallen och skolbyggnaden med utblick över dalgången och Björkuddsvägens allé planteras rader av fruktträd som flankerar vyn och understryker siktlinjen ut i landskapet. Fruktträden anspelar på platsens historia med tidigare äppelodlingar.

Skolgårdens öppna och mer hårdgjorda del är uppdelad i två plan med trappa och ramp mellan, för att möta den sluttande tomten och skapa funktionella ytor att leka och spela boll på. En boll- och basket plan är placerad på det lägre planet. Trappan upp till det övre planet bildar mot bollplanen en sittgradäng med informella läktarplatser. Väster om planen finns gräsytor för infiltration av dagvatten och fri lek. Runt bollplanen föreslås stenmjölsytor som infiltrerar dagvatten. Öster om planen finns plats för en större klätterställning.

På nivån ovan trappan finns ytor med hårdgjord beläggning för lek och spring, samt en nedsänkt yta som samlar dagvatten med möjlighet att ordna för vattenlek.

En trappa löper längsmed den södra fasaden och ger tillgång till utvändiga entréer till byggnadens två lägre plan. Trappan är placerad i den befintliga skogsslänten, som bevaras för lek och vistelse i rimlig omfattning. I sluttningens södra del föreslås en lång trappa upp till gångvägen som slingrar sig ner och bildar en ramp anpassad till skötselfordon. Denna del av sluttningen består mest av gräs och färre träd, och passar därför bra som pulkabacke vintertid.

I sluttningen och mot berget kan bänkar placeras i mindre amfiteaterformer för exempelvis utelektioner. Önskvärt är att få in enklare funktioner bland träden som kompletterar men inte tar så mycket plats och där arboretumets och det som är kvar från den tidigare plantskolans karaktär kan bevaras och utvecklas. Från den översta toppen på berget är det brant åt flera håll. Här avgränsas skolmiljön med ett stängsel.

Vy mot skolgård och skola från söder.

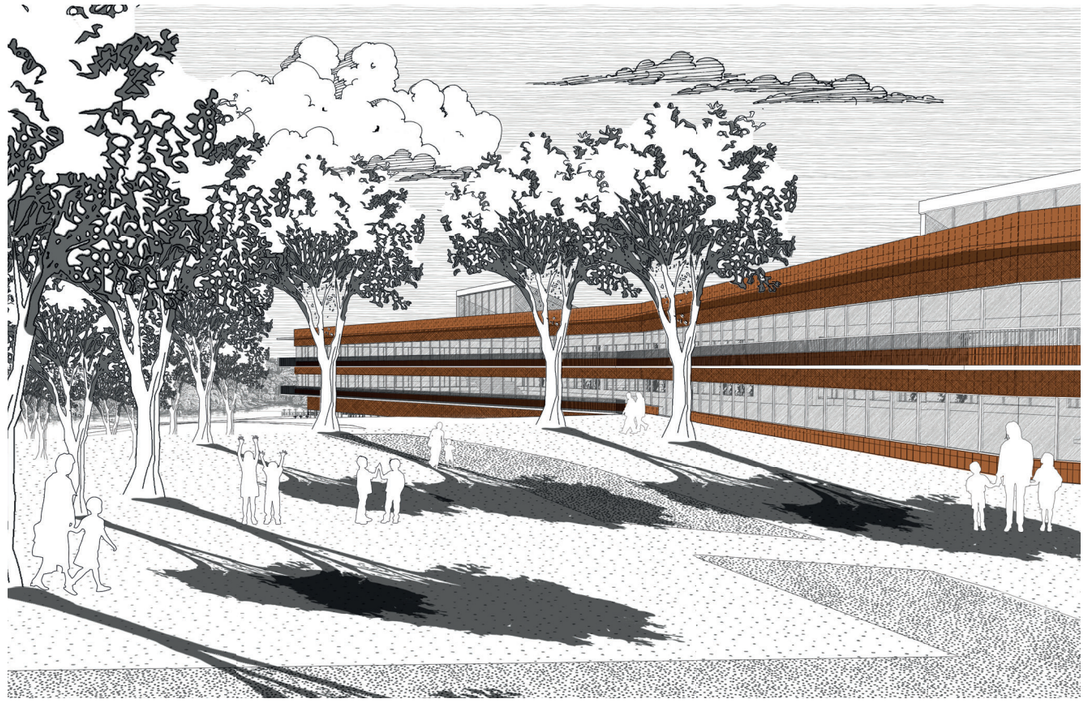

Vy längs särskolans skolgård och skolans övre skolgård.

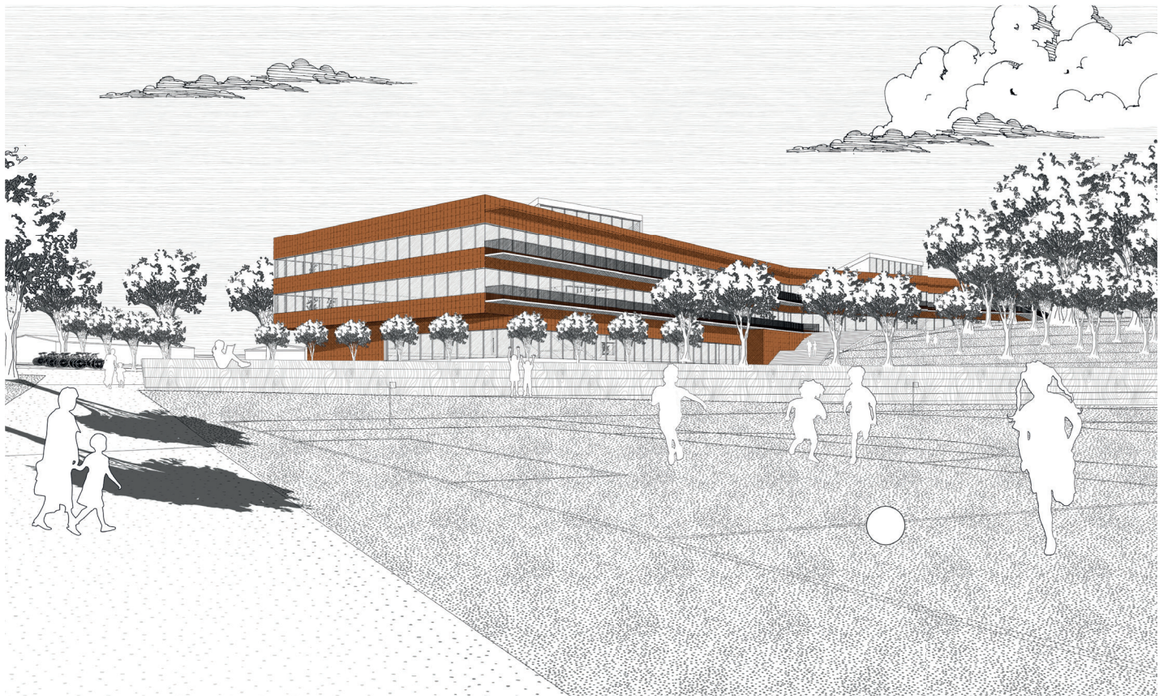

Vy från skolgårdens nedre del.

Särskolans utemiljö

Särskolans skolgård ligger mot kullen på en övre nivå. I ett fördelaktigt söderläge som skuggas av den uppväxta skogen och kullen i söder. Tillgänglig entré är anordnad invändigt, men den föreslagna rampen ger även en utvändig förbindelse till särskolans övre våningsplan och utegård. Gården har i sig två nivåer som förbinds både med trappa och ramp.

Fasad mot norr.

Gestaltning skolbyggnad

Utgångspunkten för planförslaget har varit att infoga skolan som en lugn fond till det vackra landskapet för att så långt möjligt bevara och framhäva platsens kvaliteter och samtidigt ge form och materialitet till de platsbildningar som tillhör skolanläggningen; entréplats, skolgårdar, angöring.

Den långa och horisontella skolbyggnaden samspelar och lyfter fram det böljande jordbrukslandskapet på samma sätt som traditionella lador. Terrängens nivåskillnader tas upp mot skolbyggnaden och idrottshallen som båda kilats in i souterräng mot bakomliggande kullar. Mot söder har skolan delats av på höjden med längsgående balkonger för brandutrymning och solavskärmning. Den horisontella delningen förtydligar hur markhöjden varierar runt byggnaden. Mot sydsidan är också byggnadens kontur uppdelad i flera snedställda partier med en midja mot mitten av huset för att skapa ett rum kring några skyddsvärda träd och den breda utvändiga trappan som förbinder skolans två entrénivåer. Vid ändarna är huset bredare för att ge plats till skolans hemvisten. Konturen förstärks genom att fasaden mot söder har längsgående fönsterband som förlängs över gavlarna mot väster och öster. Sidan mot Bryggaväggen följer vägens riktning och har delats i två raka delar med en liten förskjutning för att bryta upp den långa fasaden och ge rymd till entréplatsens mest använda del vid lämna- och hämta slingan. Längden på byggnaden har också minskats genom att bottenvåningen hållits in vid hörnet mot öster och vid entréplatsen i väster. På kortsidan mot väster gör detta att de två översta våningarna sticker ut och bildar ett tak över en del av entréplatsen.

Som fasadmaterial föreslås tegel som är väl förankrat på Ekerö där det funnits många tegelbruk. Teglet föreslås i rödgula nyanser, murat med flatsidan vänd utåt, på högkant, vilket ger variation och livaktighet. Ett rationellt sätt att åstadkomma detta är att gjuta in tegelstenarna på detta sätt i fasadelement.

Mot norr föreslås täta murpartier med viss relief i en jämn indelning som sammanfaller med och även döljer takavvattningen. På denna fasad föreslås också klätterväxter som anläggs med vajrar utgående från de ytor som krävs för infiltration av dagvattnet. Tegel är ett beständigt fasadmaterial lämpligt för denna typ av växtlighet och de röd/gula tegelstenarna står fint mot klätterväxternas grönska.

Fasadutsnitt mot norr vid huvudentré.

Kvällsvy mot skolans huvudentré på den norra fasaden.

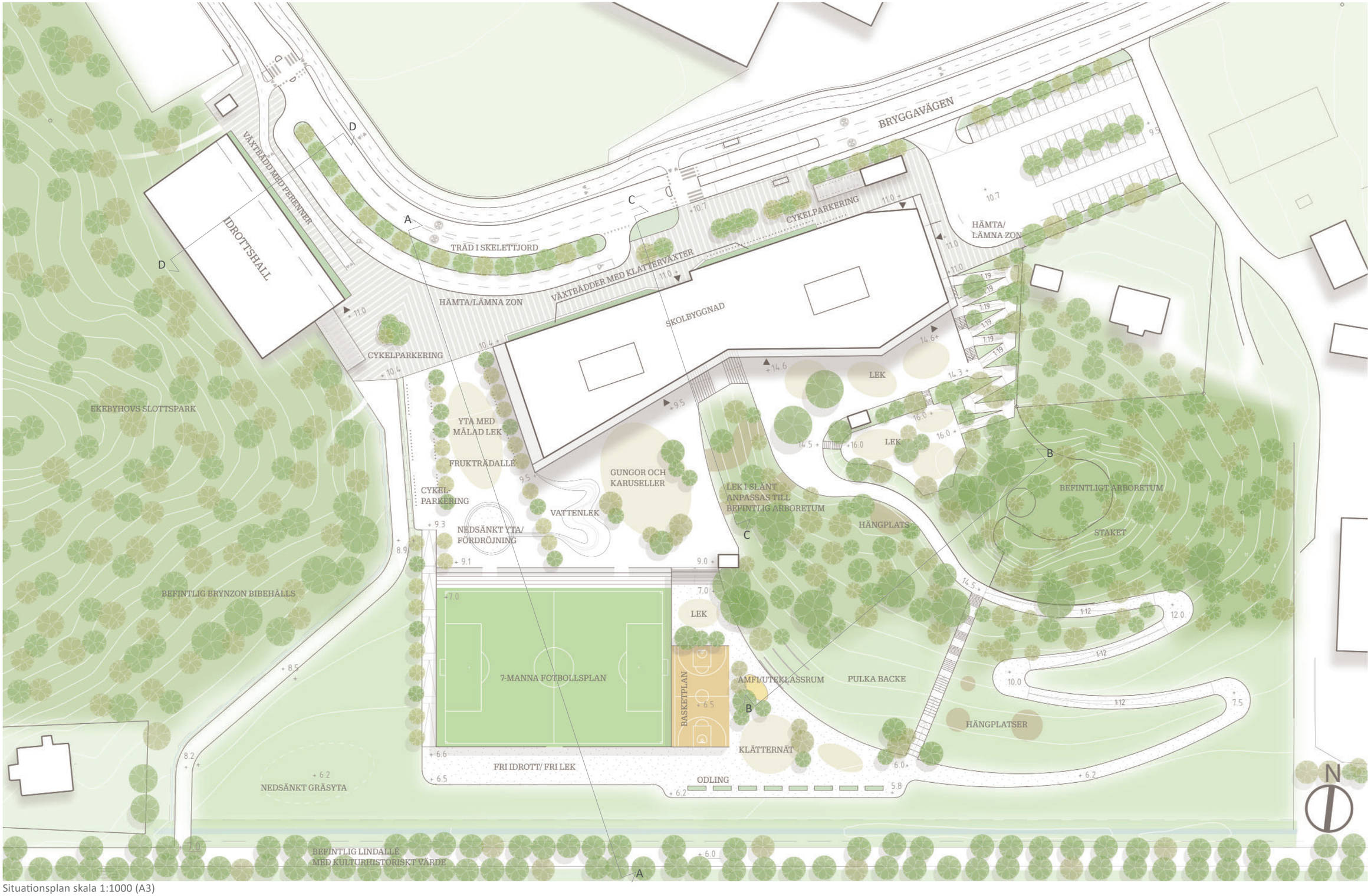

Situationsplan skala 1:1000 (A3)
191113
Nivå Landskapsarkitektur

Sektioner

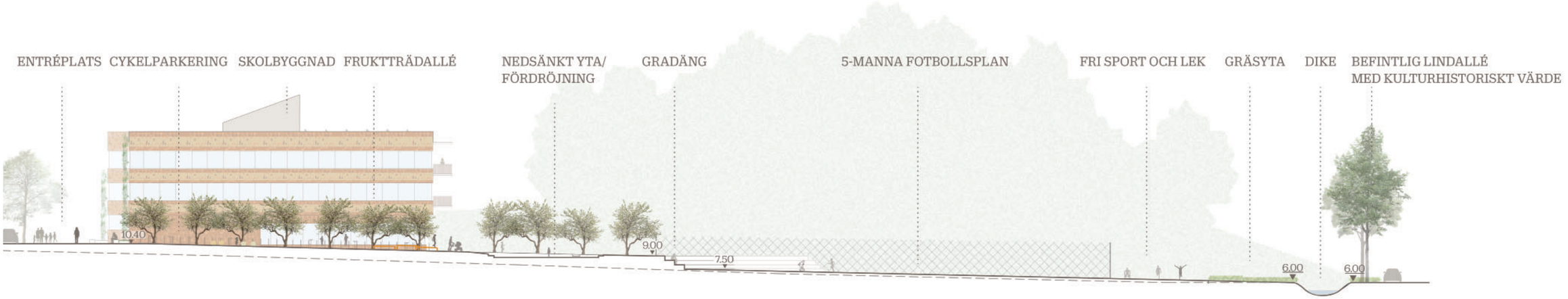

Sektion A-A. Skala 1:400 (A3)

Gestaltning Idrottshall

Den föreslagna Idrottshallen ligger liksom skolbyggnaden inskjuten i den bakomliggande sluttningen. För att få plats på den smala remsan mellan Bryggavägen och kullen har idrottshallen hållits så smal som möjligt med omklädning, förråd och teknikrum vid kortsidan av hallen. Huvudentrén ligger mot entréplatsen i det östra hörnet. Ett smalt galleri mot vägen gör det möjligt att nå idrottshallens två delar från omklädningsrummen. Byggnadsvolymen ges på så sätt en fördelaktig nedtrappning mot vägen och infogar den stora idrottshallen på ett följsamt sätt på platsen. Det smala galleriet kan också ges generösa fönsteröppningar utan att störa idrottsutövningen och ger därigenom en livaktig karaktär åt långsidan mot vägen.

Teglet som används på huvudbyggnaden föreslås även för idrottshallen för att knyta ihop skolans byggnader till en helhet. Liksom på skolbyggnaden ger klätterväxter ett skikt av grönska framför fasadens rödgula tegel.

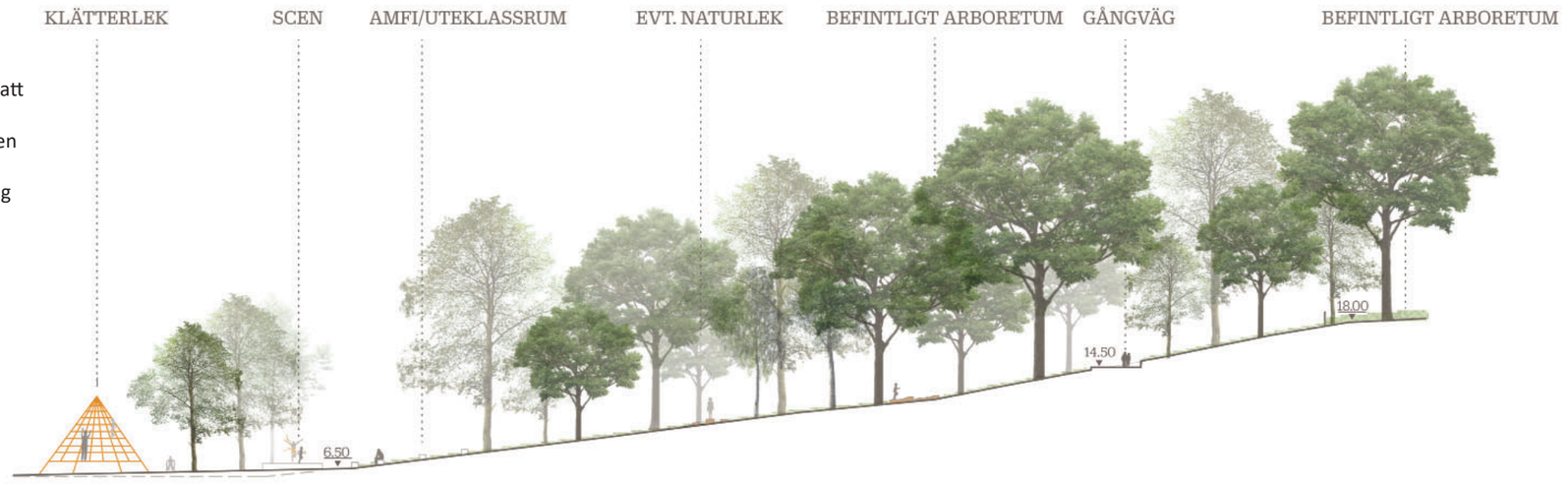

Sektion B-B. Skala 1:400 (A3)

Sektioner

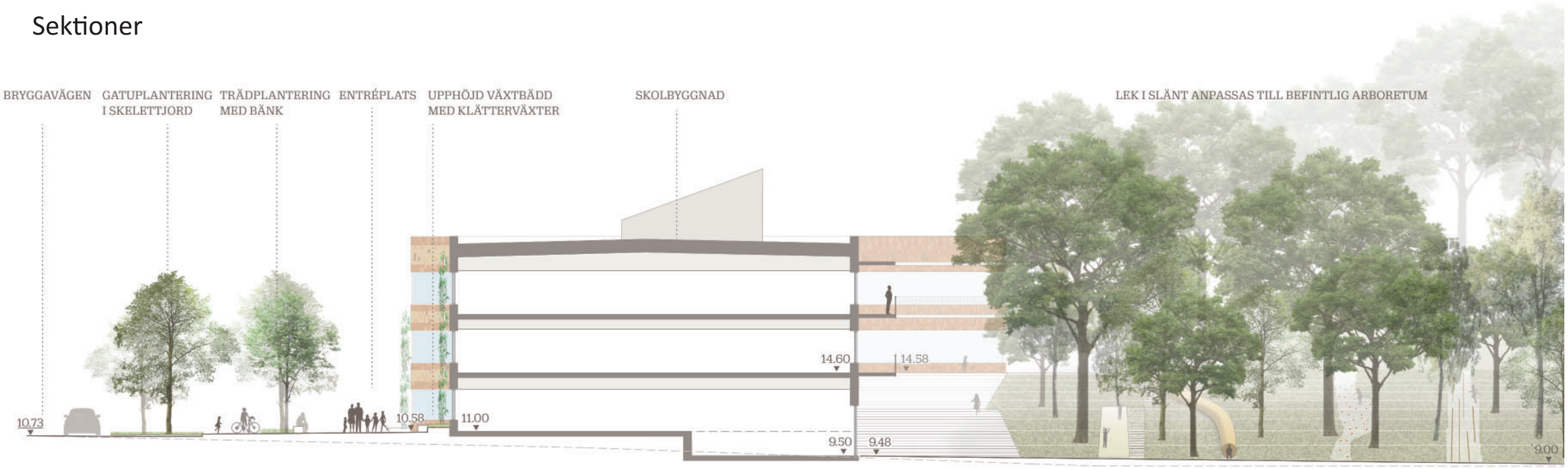

Sektion C-C. Skala 1:200 (A3)

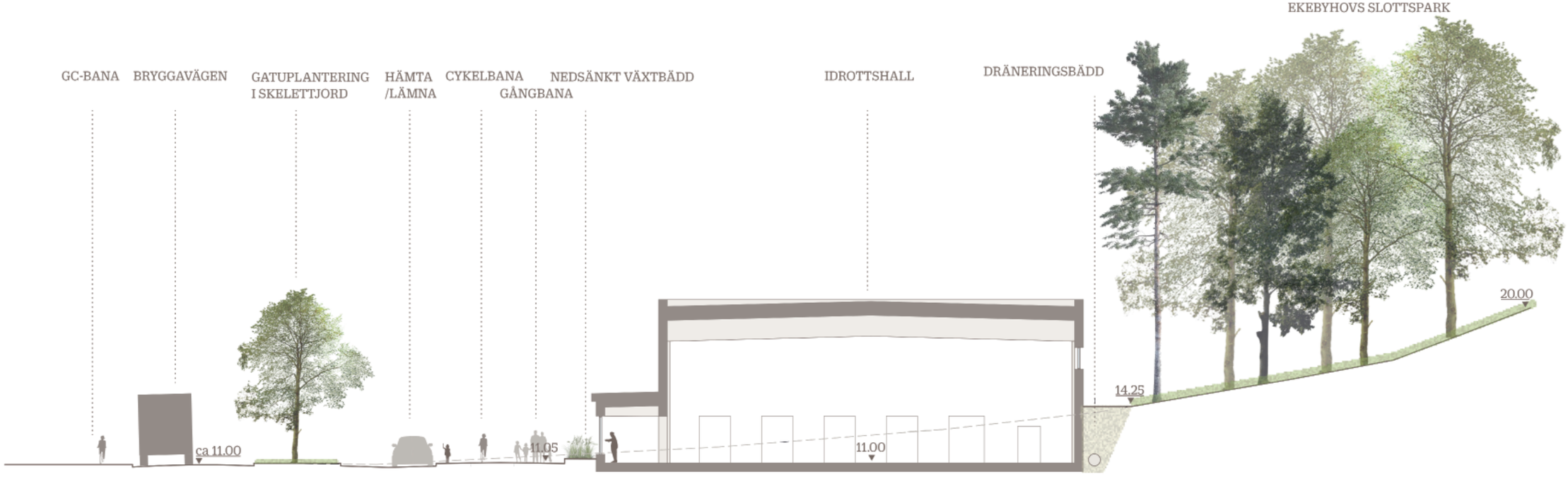

Sektion D-D. Skala 1:200 (A3)